

Školitelský posudek k doktorskému studiu Emmanuela Mory Iglesiase (Kostarika), léta 2000-2008.

Kol. Mora studoval ve svém magisterském studiu klasickou filologii a historii nejprve na universitě v San José (Kostarika), dokončil je v norském Bergenu (1996), kde získal na základě dipl. práce věnované 2. římsko-makedonské válce titul MPh.; během studia byl na krátkém studijním pobytu ve španělském Bilbau. Poté působil na své mateřské universitě jako lektor v oboru starověkých dějin.

V roce 2000 byl přijat do doktorského studia oboru Dějiny antického starověku na KU FF s projektem zpracování disertace k problematice počátků 3. římsko-makedonské války. Přijat byl do kombinovaného studia; čtyři roky byl podporován stipendiem vlády ČR, poté si pobyt a studium hradil vlastními náklady (nutnost hledat zaměstnání pak sehrála roli při prodlužování studia). Velkým problémem pro vlastní studium, konzultace se školitelem i pro plnění dílčích povinností studijního plánu (zvl. při atestaci z filosofie) se ukázala být jazyková vybavenost kol. Mory (zvl. u češtiny jen tříměsíční kursy v Poděbradech), kterou nebylo dost dobře možné „odhalit“ při přijímacím pohovoru. Při konzultacích se pak ukázaly i rozdíly v požadavcích na magisterské absolventy na uvedených universitách ve srovnání s naší praxí, když kol. Mora se leccos (např. techniku a přesnost citací, pramennou heuristiku apod.) musel v úvodu svého studia „doučovat“. Jeho zájem o studium a posléze i skutečná materiální obětavost však byly příslibem, že studium může dokončit s disertací zpracovanou na naší standardní úrovni. Dalším problémem bylo zajištění studia adekvátní odborné literatury, která byla samozřejmě jen částečně dostupná v knihovnách v ČR; kol. Mora proto využil zahraniční knihovní fondy při svých krátkodobých studijních pobytech v Leidenu, na Columbijské univerzitě (USA) a v Dublinu. Státní doktorskou zkoušku složil v roce 2004 (při té příležitosti oborová rada odsouhlasila odevzdání doktorské disertace v němčině).

Při zpracování své doktorské disertace „Die Ursachen des Dritten römisch-makedonischen Krieges“ vycházel kol. Mora ze specifického významu této války (171-168 př. Kr.) jako předělu v charakteru římské zahraniční politiky vůči balkánské oblasti a východnímu Středomoří, neboť odstraněním makedonské monarchie s konečnou platností zmizel princip „rovnováhy sil“, který v této oblasti platil v helénistickém období. Cílem kol. Mory bylo znovu shromáždit a vyhodnotit všechny dostupné prameny a vydělit jejich ideové i historiografické tendence, zároveň také (a to v bádání poprvé důsledně) posoudit dosavadní hlediska a hledání příčin této války v moderním bádání (od konce 18. století). Sám se pak samostatně soustředil na osvětlení vztahů makedonsko-římských od konce 2. makedonské války a hlavní pozornost pak věnoval diplomatickým problémům v posledních dvou letech před římským vypovězením války. Uplatnil při tom modely uplatněné na zkoumání velmi moderní události (kubánské krize, publikace G. Alisson-Ph. Zelikow, *Essence of Decision*, N.Y. 1999), které s užitím různých aspektů měly umožnit přesnější posouzení podílu institucí, politických skupin i jedinců (na obou stranách) na zahraničněpolitických rozhodnutích. Je třeba podotknout, že jak o možnosti uplatnění těchto modelů, tak i přenosu moderních pojmů a politologických teorií na starověkou historickou půdu jsme vedli řadu živých diskusí, po nichž kol. Mora při užití svých modelů zůstal, ale přijal přeci jen „konzervativnější“ způsob jejich uplatnění. Práce na disertaci probíhala pomalu z mnoha důvodů, z nichž některé byly uvedeny výše, dalším byl nepochybně složitý stav pramenů, možnosti různého stupně komplexnosti zkoumané problematiky (správně se např. doktorand rozhodl nebrat v úvahu ex post údaje, t.zn. se znalostí výsledků války). Kol. Mora pracoval velmi samostatně, ale leccos po dohodě se školitelem bylo nakonec vypuštěno, protože to šlo mimo základní záměr práce. Předkládaná práce má dobře zváženou strukturu výkladu, rozbor a využití pramenů (včetně epigrafických) je na standardní odborné úrovni, využití sekundární literatury by mohlo být i kritičtější. Základní zjištění práce, že tematizovanou válku musíme pokládat ze strany Říma

za „nespravedlivou“, že hlavní podíl na ní měla jestřábi politika rodiny Claudiů a jejich politického seskupení v senátu, že oponenti této skupiny prosazovali spíše jen „morálnější“ metody v politických jednáních, ale proti samotné válce vlastně nikdo nebyl, můžeme vnímat jako nové na základě detailního Morova zpracování této disertace.

Slabou stránkou doktorandova studia je nedostatečná pozornost odborné práci mimo vlastní disertaci, jak se to odráží v absenci publikovaných prací (několik prací připraveno do tisku). Svůj podíl má na tom i školitel, který některé práce nedoporučil (recenze) z technických, příp. jazykových důvodů.

Nehledě na tento fakt, však musím potvrdit, že doktorand byl plně zaujat svým disertačním tématem, a přes řadu handicapů přinesených zvenčí osvědčil potřebné schopnosti i vzdělanecký rozhled pro vědeckou práci.

V Praze, 29. března 2008

doc. V. Marek
školitel